numaĭ pentru obijduirea luĭ, cu tóte acestea ómeniĭ mariĭ aĭ Țereĭ s'aŭ gîndit și să gândesc a-ĭ veni în ajutor; ca prin aplicarea tuturor legilor și supunerea autorităților să'l facă a fi harnic, in bună ințelegere cu conlocuitoriĭ luĭ, să sară în ajutorul vecinuluĭ în caz de pericol și multe de acestea, cari dacă le-ar cunósce și le-ar îndeplini ĭ-ar aduce mult folos.

In vederea acestuĭ folos comun a săténuluĭ s'aŭ înființat în fie-care comună rurală câte o judecătorie comunală, compusă din 2-3 jurați aleșĭ dintre ceĭ maĭ cinstiți săteniĭ și cu sciință de carte.

Aceștia sunt în měsură ca orĭ cine, să pótă deslega pricinile iscate printre săteni. Eĭ, printr'un neintrerupt contact cu conlocuitoriĭ lor, ar putea să le spună pedepsele ce ar putea urma, când s'ar calca o lege.

Legea judecătorieĭ comunale este atât de bună pentru săteni, în cât nu se póte prețui.

Dacă săténul n'ar avea la îndemână acéstă *«casă a dreptățeĭ*, unde i se vorbesce în limba luĭ, unde chiar dacă n'ar sci carte n'are nevoie să alerge după un jalbar spre a-l stănțui, unde este scutit de orĭ-ce taxe și timbre și unde n'are nevoie de un apărător, orĭ de un avocat, cari pentru 5-6 vorbe, *ḍise de apărare*, ar trebui să-ĭ ia 10–20 leĭ.

Unde mai puĭ că judecata se face pe loc și în ḍile de serbătorĭ. Când nu eraŭ aceste judecătoriĭ, săténul era expus să pérḍă 2-3 ḍile din causa depărtăreĭ, de multe orĭ și termenul și remânea bun condamnat.

Jurațiĭ comunalĭ conform art. 19 pot judeca cu *drept de apel*, tot felul de procese, fie civile, fie comerciale iscate între locuitoriĭ unuĭ sat, până la suma de cincĭ-ḍecĭ leĭ capital și dobânḍĭ, cum și *orĭ-ce abaterĭ și calcare a legeĭ poliției rurale*.

Fiind-că a venit vorba de călcările legeĭ poliției rurale, vom arata o parte din ele și ce pedépsă 'l aștéptă pe acela, care o va calca, orĭ se va abate.